

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת כתובות

דפים צ - צה, פרשת בהר תשע"ה

דרך ישרה תמצית הדף

פרק עשירי - מי שהיה נשוי

דף צ

*יורשי ראשונה ושניה. *קפצה נחלה.

א. היה נשוי שתי נשים ומת הראשונה קודמת וכן יורשיה, מתה ראשונה ונשא שניה ואח"כ מת השניה ויורשיה קודמין. ושמעין מינה 1. מרישא אם קדמה שניה ותפסה לל"ק לא מפקינן מינה וש"מ בעל חוב מאחר שקדם וגבה זכה ודחי דקודמת לגמרי, ולל"ב מפקינן מינה ודחי דנקט אגב סיפא. 2. מסיפא דאחת בחייו ואחת במותו יש להם כתובת בנין דכרין ולא חיישינן לאינצויי, ודחי דלמא קודמין לנחלה וזו מח' תנאים כדלקמן. 3. כתובה נעשית מותר לחברתה, ודחי דבעינן שיהא מותר דינר. 4. כתובת בנין דכרין לא גובה ממשעבדי, מזה שבני הראשונה לא טרפי משניה.

ב. מי שהיה נשוי שתי נשים ואחת מתה בחייו ואחת לאחר מותו, לבן ננס השניה הויא בעלת חוב ובניה נוטלין כתובת אימן ולר"ע כבר קפצה נחלה מבני הראשונה. ומפרשינן במאי פליגי 1. האם יש כתובת בנין דכרין במתו אחת בחייו ואחת במותו. 2. לכו"ע יש להם ופליגי האם כתובה נעשית מותר לחברתה וה"ה בבע"ח. 3. לרבה בע"ח לכו"ע הוי מותר ופליגי בכתובה ודחי דהו"ל למימר אם יש מותר דינר, ולמסקנא אכן נחלקו בכתובת בנין דכרין, והלכתא דאיכא כתובת בנין דכרין וכתובה נעשית מותר לחבירתה.

דף צא-צב

*מותר דינר בכתובת בנין דכרין. *המקרים בטירפא.

א. אשתו שמתה ונשא שניה ומת הוא, לת"ק נוטלים כתובת אמן ולר"ש אם אין מותר דינר חולקין בשוה, ולכו"ע דינר בראוי לא מהני. ומפרשינן במאי פליגי 1. האם יש כתובת בנין דכרין במותו אחת בחייו ואחת במותו. 2. לכו"ע איכא ופליגי האם בעינן מותר דינר ממקרקעי או אף ממטלטלי, ודחי דר"ש בעי מנכסים שיש להם אחריות. 3. האם דינר אף ממשעבדי או דווקא מבני חורין, ודחי דהו"ל לר"ש למימר הואיל ויש מותר דינר. 4. האם בעינן מותר דינר או אף פחות מדינר, ודחי דתרווייהו הזכירו דינר. 5. למסקנא פליגי כדלעיל בדינר מקרקעי או מטלטלי או בדינר משעבדי או בני חורין, ואיפוך דברי ת"ק ור"ש.

ב. בנכסים מרובים ונתמעטו אמרינן שכבר זכו יורשין בכתובת בנין דכרין, ובמועטין ונתרבו פליגי אי

זכו יורשין או כפי שנשתנה. והמקרים בטירפא 1. בעל חוב של אלף מכר שתי אפדני כל אחד בחמש מאות והלוקח השני נתן אלף על שלו והבע"ח הסתלק מתרוייהו, להו"א דומה למשנה שהיתומים אינם יכולים להעלות דינר ודחי דהכא אין לקונה פסידא, ופליגי אי כתבינן טירפא על אלף או על חמש מאות וכן הלכה. 2. לווה מאה ומת והבע"ח טרף שדה בשווי חמשים והיתומים קנו ממנו וטרף שוב, ואמרינן מצוה על היתומין לפרוע חוב אביהם, ואם אמרו שנותנים את דמי הקרקע ולא על החוב סלקוהו. 3. מכר את כתובת אמו בטובת הנאה והתנה שלא יפצה אם תערער ומתה ובא לערער במקומה, פליגי האם אמרינן שעכ"פ קיבל אחריות של עצמו או לא. 4. ראובן מכר לשמעון שדה שלא באחריות ושמעון מכרה לראובן באחריות ובע"ח דראובן טריף, פליגי אי שמעון חייב לפצות את ראובן דהוי אחריות דנפשיה, ואם ראובן ירש את השדה מיעקב והבע"ח של יעקב טרף לכו"ע שמעון חייב דהוי כבע"ח דעלמא. 5. ראובן מכר שדה לשמעון באחריות ושמעון טרם שילם ובע"ח של ראובן טרף את השדה משמעון ופיסו בזווי, יכולים בני ראובן לבקש את השדה ולומר שאת דמי האחריות אביהם השאיר עבורו במטלטלי ולא משתעבדי לבע"ח, ואמרינן שאם הוא פקח מגבה להם קרקע בחובו וחוזר לגבותה. 6. ראובן שמכר לשמעון את כל שדותיו ולוי קנה שדה אחת משמעון, בע"ח דראובן יכול לגבות ממי שירצה, מלבד אם לוי לא קנה בינונית או השאיר אצל שמעון בינונית דכוותה. 7. ראובן שמכר באחריות ובעל חובו טרף ממנו יכול לבא ולדון עמו ונקרא בעל דברים דידיה, וזהו בין במכר באחריות מכיון שהקונה ישוב עליו, ואף שלא באחריות משום תרעומת. 8. מי שקנה שדה ויצאו עורדין לאחר שהחזיק, אם קנה שלא באחריות אינו יכול לחזור בו, ואמרינן דאף באחריות יכול לומר שיראה שטרפו ממנו כדין ואז ישלם לו.

סדף צג- צד

*חלוקת שותפין. *נשוי ארבע ומת. *שתי שטרות.

- א. צורת החלוקה בין שותפים שחלקם אינו שווה 1. מי שהיה נשוי שלש נשים שכתובתן מאה מאתים ושלש מאות, לרבי חולקות בשוה ולרבי נתן ביש מאה חולקות בשוה, במאתים נוטלות חמשים והשתים שבעים וחמש ובשלש מאות חמשים מאה ומאה חמשים. ומפרישין לשמואל שהסתלקו מהמנה במאתים השניה ובשלש מאות השלישית, ולרבינא איירי שהיו שתי נפילות הראשונה שבעים וחמש ואח"כ השאר. 2. שנים שהטילו לכיס זה מנה וזה מאתים השכר לאמצע, וזהו בשור לחרישה אבל בטביחה פליגי האם כל אחד נוטל לפי חלקו, והא דאמרינן במשנתנו שלשה שהטילו לכיס כך הם חולקין זהו לרב המנונא שהמטבעות עצמם השביחו או פחתו.
- ב. מי שהיה נשוי ארבע נשים ומת 1. הראשונה קודמת לשניה ונשבעת לה, ואפילו אם קודמת בשעה, ואם כולן בשעה אחת חולקות בשוה. 2. פליגי אם האחרונה נפרעת בשבועה, והמח' כגון שנמצאת שדה שלא שלו בבע"ח מאוחר שקדם וגבה, או האם חיישינן שתכסיף, או האם אף בגדולים איכא דין יתומין. 3. הטעם שאין הראשונה נשבעת לשלישית, כיון דעבדה שליחותה וא"כ ה"ה בשני אחין, או משום דזו שבועה אחת אבל בשני אחים יכול לומר שהיה טוען יותר טוב וזהו אם לא היה בעיר.
- ג. דיני שתי שטרות 1. ביוצאים ביום אחד לרב יחלוקו ולשמואל שודא, ופלוגתייהו דלרב עדי חתימה כרתי ולשמואל עדי מסירה, ובעי למימר דלכו"ע עדי מסירה ופליגי מאי עדיפא, ונדחה. 2. אמו של רמי בר חמא כתבה לו את נכסיה ואח"כ כתבה לאחיו, ורב נחמן נתן למר עוקבא מדין שודא ורב ששת נתן לרמי שהיה ראשון ונדחה דלא כתבו שעות, ולא מהני מדין שודא כיון שאינו דין וכן

דמעיקרא דלא נחית לתורת שודא. 3. שטר שכתוב בו ה' ניסן עדיף על ניסן סתמא שמא זמנו בכ"ט ניסן, וידו על התחתונה דטורף רק מלפני ניסן, ויכול לטרוף טפי ע"י הרשאה מבעל השטר השני.

דף צה

*חוזר חלילה וסילוק. *הוצאה מלקוחות. הדרן!

א. מי שהיה נשוי שתי נשים ומכר את שדהו והראשונה כתבה ללוקח שאין לה עליו דין ודברים הדין חוזר חלילה עד שיעשו פשרה, וה"ה בבעל חוב או אשה בכתובתה ושתי לקוחות. ומפרשין כיצד מהני והרי האומר שאין לו דין ודברים לא אמר כלום. ומתריצין 1. קנו מידה, ודחי שתאמר נחת רוח עשיתי לבעלי וכדין לקח שדה מן הבעל ואח"כ מן האשה. 2. רק רבי יהודה קסבר נחת רוח ומתניי דהכא כר"מ, ודחי א"כ הווי תרי סתמי דסתרי אהדדי. 3. למסקנא לכו"ע בגרושה דלא שייך נחת רוח. 4. כולה ר"מ ומודה דאמרינן נחת רוח בלוקח אחד ופליג בשתי לקוחות משום דהיה לה למחול לראשון וה"נ במשנתינו.

ב. הדין להוציא מלקוחות 1. באשתדוף בני חורין בעי האם גובה ממשעבדי ולהלכה גובין, ולכו"ע במה שעשוי להשתדף גובה כיון שהלוקח אפסיד אנפשיה. 2. הנותן מתנה ואומר אחר כך לפלוני ומכר, לרבי השני מוציא מהלקוחות ולרשב"ג הלוקח זכה, ובאמר לפנויה ונישאת הבעל הוי לוקח, ובאמר לנשואה ומכרה מוקמינן ביד הלוקח ולא אמרינן פשרה כיון שהוא המפסיד.
הלכן עלך פרק עשירי – מי שהיה נשוי

שאלות לחזרה ושינון

פרק עשירי – מי שהיה נשוי

דף צ

א. היה נשוי שתי נשים ומת הדינים ומאי

שמעינן (4)

ב. המח' במתה אחת בחייו ואחת לאחר

מותו ובמאי פליגי (3)

דף עא – עב

א. המח' באשתו שמתה ונשא שניה ומת

הוא ובמאי פליגי (5)

ב. המקרים בטירפא (8)

דף צג – צד

א. צורת החלוקה בין שותפים שחלקם אינו

שזה (2)

ב. מי שהיה נשוי ארבע נשים ומת (3)

ג. דיני שתי שטרות (3)

דף צה

א. המקרים בחוזר חלילה וכיצד מהני סילוק

מדין ודברים (4)

ב. הדין להוציא מלקוחות (2) הדרן!

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 	יבמות 	ברכות עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 	כתובות 	שבת מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד 	נדרים 	עירובין
זבחים 	נזיר סוטה 	פסחים
מנחות 	גיטין 	שקלים ר"ה
חולין 	קידושין - עם תורתך שעשועי, 	יומא
עם הקדמות ומושגים 	סימני הדרף, ותוספתא 	סוכה
בכורות 	בבא קמא 	ביצה תענית
ערכין-תמורה 	בבא מציעא 	מגילה-פורים עם מדרש,
כריתות-מעילה 	בבא בתרא א-ב 	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
נדה 	סנהדרין א-ב עם "יש סדר 	מו"ק חגיגה
	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~135~

המערכת